

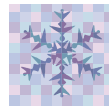
KONTROLE UN TAUPĪBA

Administratīvo resursu taupīšanas aizsegā arvien biežāk tiek izteikti gan vispārīgi, gan pavisam konkrēti priekšlikumi atteikties no dažāda veida kontroles un uzraudzības, ar aizbildinājumu, ka mums tā izmaksā pārāk dārgi.

Tā, piemēram, par spīti bažām, ka pieaugs korupcijas riski, 10.februārī valdība atbalstīja grozījumus Publisko iepirkumu likumā, kas paredz, ka iepirkumu procedūras būs jāpieņem, tikai iepērkot preces vai pakalpojumus virs 30 000 latiem, bet būvniecības pakalpojumu nodrošināšanā tikai no 200 000 latiem. Tad no institūcijas vadītāju vēlmes un spējas kontrolēt iepirkumu veikšanu, kā arī no amatpersonu godaprāta būs atkarīgs liela apmēra valsts budžeta līdzekļu liktenis.

Vai Latvijas amatpersonas ir tik godprātīgas, lai kontroles mehānismi tiktu samazināti? Kā sabalansēt kontrolei paredzētos resursus, lai procedūras nedominētu pār veselo saprātu, bet valsts amatpersonas novērtētu pozitīvo ietekmi, ko dod korupcijas risku samazināšana.

Šajā izdevuma numurā lasiet par **iekšējās kontroles jautājumiem korupcijas novēršanas kontekstā.**

ZIEMAS NUMURĀ LASIET:

- Korupcijas riska formula – 2.lpp.
- Publiskie iepirkumi aizdomu zonā – 3.lpp.
- Vai darba vieta stimulē rīkoties ētiski? – 4.lpp.

ZELTA VĀRDI

«Ja tu nekop sevī godīgumu, neattīsti, nedomā par to, nerīkojies taisnīgi, tad tev nerasniegt labklājības sabiedrību.»

Sociālpolitisko pētījumu institūta vadošā pētniece profesore Skaldriete Lasmane

PUBLISKIE IEPIRKUMI. VĒL DZIĻĀK KORUPCIJAS AIZDOMU ZONĀ.

Fakti: ■ KNAB izmeklēšanas darba pieredze rāda, ka iepirkumu veicēji valsts un pašvaldību institūcijās šobrīd ir visaugstākā korupcijas riska grupā.

■ Pat salīdzinoši stingrā regulējuma apstākļos amatpersonas mēdz pielāgot iepirkumu tehniskās specifikācijas un nolikumā iekļautās prasības, lai apmaiņā pret kukuli piešķirtu līgumu slēgšanas iespēju konkrētam pretendētājam.

■ Ir iegūti pierādījumi tam, ka kukuļa apmērs ir bijis noteikts 10% apmērā no katra noslēgtā iepirkuma līguma summas. Kā arī tam, ka pretendentu un pasūtītāju starpā tiek slēgtas aizliegtas vienošanās par iepirkumu sadali.

■ KNAB regulāri saņem iesniegumus par iespējamu valsts amatpersonu koruptīvu rīcību saistībā ar iepirkumu veikšanu.

Fakts: ■ Neņemot vērā daudzu uzņēmēju izteiktos iebildumus, valdība atbalstīja grozījumus, kas izslēdz uzņēmumu iespējas brīvi konkurēt un apstrīdēt pieņemtos lēmumus publiskajos iepirkumos.

Prognozes: ■ Lielākā daļa valsts līdzekļu tiks izlietoti, neievērojot pat visvienkāršākos korupcijas risku novēršanas principus.

■ Amatpersonām tiks piešķirta nekontrolēta rīcības brīvība.

■ Amatpersonu izvēli un lēmumu pieņemšanu likumīgā veidā varēs ietekmēt dažādi nepārbaudāmi apstākļi, pat tādi, kas nav saistīti ar ekonomisku finansējuma izlietojumu.

■ Iepirkumu veikšana varēs būt tieši atkarīga no amatpersonas personiskajām un mantiskajām interesēm.

■ Valsts līdzekļi tiks izlietoti neefektīvi.

Turpinājumu par iepirkumiem lasiet 3.lpp >>>

JAUNIEŠU AICINĀJUMS VALSTS AMATPERSONĀM

KNAB rīkotajā skolēnu radošo darbu konkursā daudzu augstu valsts amatpersonu rīcība izpelnījās bargu kritiku. 11. un 12. klašu skolēni bija viegli atraduši piemērus Latvijas valsts pārvaldē, kas grāvuši viņu uzticību amatpersonām.

Konkursa uzdevums bija ne tikai kritizēt, bet pats galvenais – formulēt skaidrus pamatnoteikumus, kas būtu obligāti jāievēro visiem valsts pārvaldē strādājošajiem.

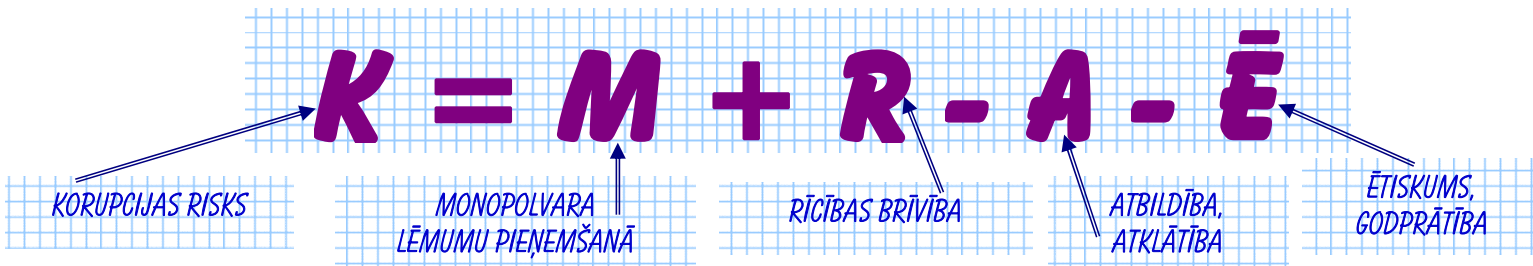
Foto: Godalgoto darbu autori viesojas KNAB un tiekas ar žūrijas pārstāvjiem.

Balstoties uz skolēnu priekšlikumiem, tika sagatavots aicinājums, kas nosūtīts valsts augstākajām amatpersonām:

➤ Mēs gribam dzīvot valstī, kur amatpersonas ievēro un ciena visus likumus un noteikumus, gan pildot amata pienākumus, gan savā personīgajā dzīvē, nevis meklē veidus un iespējas kā tos apiet.

➤ Mēs pieprasām, lai amatpersonas vienmēr rīkotos godīgi, visas sabiedrības interesēs, norobežojoties no vēlmēm gūt personisku labumu sev, ģimenes locekļiem, draugiem, partijas biedriem vai citām tuvām personām.

➤ Mēs vēlamies, lai amatpersonas, kas ir pārkāpušas likumu vai atkārtoti pieļauj rupjus ētikas noteikumu pārkāpumus, tiktu atstādinātas vai atbrīvotas no amata pienākumu pildīšanas, jo valsts amatpersonām ar aptraipītu reputāciju nav vietas valsts pārvaldē. (*Informācija par konkursu un pilns aicinājuma teksts [KNAB mājas lapā](#)*)

Saskaņā ar korupcijas riska formulu ir vairāki priekšnosacījumi, kas palielina korupcijas iespējas - amatpersonas dienesta stāvokļa noteikta, monopolvara lēmumu pieņemšanā, amatpersonas rīcības brīvība, kas netiek ierobežota ar tiesisko reglamentāciju, kā arī nekontrolēta amatpersonas rīcība un atklātības trūkums. Būtiskas sekas ir arī amatpersonu ētiskuma un godprātības trūkumam.

KĀ UN KĀPĒC RODAS KORUPCIJA?

Lai atrastu zāles pret kādu slimību, ir svarīgi zināt tās izraisītājus, tāpat, lai ierobežotu korupcijas izplatību un ieviestu efektīvus pretdarbības mehānismus, ir nepieciešams apzināt cēloņus. Piedāvājam ieskatu korupcijas risku un problēmu apzināšanā, kā arī idejas korupcijas novēršanas pasākumiem, kuru galvenais uzdevums ir **radīt neizdevīgu un neefektīvu vidi koruptīvu darbību veikšanai**.

No korupcijas riska formulas izriet apstākļi, kas paaugstina koruptīvu pārkāpumu vai noziegumu iespējamību, tās ir situācijas, kad personām, pildot savus pienākumus:

- ir iespēja pieņemt lēmumus vienpersoniski,
- ir piešķirta plaša rīcības brīvība, ko neierobežo normatīvie akti,
- nepastāv stingri amatpersonu rīcības uzraudzības mehānismi,
- ir tieksme rīkoties neētiski, piemēram, meklēt savtīgu labumu.

Tradicionāli par amata vai darba funkcijām, kurās **korupcijas riska iespēja ir vislielākā**, tiek uzskatītas:

- uzraudzības vai kontroles veikšana,
- rīcība ar finanšu līdzekļiem un mantu,
- citām personām saistošu lēmumu pieņemšana (administratīvie akti, procesuālie lēmumi, personāla atlase un menedžments u.c.)
- izmeklēšanas un sodīšanas pilnvaras,
- rīcība ar ierobežotas pieejamības informāciju,
- normatīvo aktu projektu pieņemšana.

VARA VIENAS AMATPERSONAS ROKĀS

Pretkorupcijas pasākumu kontekstā ir svarīgi, cik liela vara lēmumu pieņemšanas procesā ir piešķirta katram darbiniekam – vai viņš **vienpersoniski var pieņemt lēmumus**, vai arī tie katru reizi ir jāaskaņo, piemēram, ar augstākstāvošu amatpersonu.

Monopolstāvokli lēmumu pieņemšanā var palīdzēt noteikt sekojoši jautājumi:

- Vai amats ir saistīts ar galīgu un patstāvīgu lēmumu pieņemšanu?
- Vai lēmums (dokuments) ir obligāti jāaskaņo ar noteiktām institūcijas nodaļām (piemēram, juridiskā, finanšu)?
- Vai pieņemtie lēmumi jebkad tiek atkārtoti pārbaudīti?
- Vai amatpersona lēmumus pieņem ārpus darba vietas (piemēram, vienpersoniski, veicot uzraudzības vai kontroles funkciju uzņēmumā)?
- Vai pieņemtie lēmumi ir publiski pieejami?

Piemērojiet darbā **4 acu principu**, kura galvenais mērķis ir – novērst monopolstāvokli, kas rodas nekontrolētā vidē, veicot dienesta pienākumus un patstāvīgi pieņemot lēmumus:

- uzdodiet veikt atsevišķus uzdevumus vismaz diviem darbiniekiem,
- veidojiet komandas darbu veikšanai, mainiet to sastāvu,
- sadaliet darba pienākumus starp vairākiem darbiniekiem, skaidri definējot katra darbinieka pilnvaras,
- uzdodiet citam darbiniekam veikt atkārtotu pārbaudi par iesniegto dokumentāciju, sagatavotajiem lēmumiem u.c.

RĪCĪBAS BRĪVĪBA

Nosakot un regulējot lēmumu pieņemšanas procesu, tomēr paliek zināma **rīcības brīvība**, kad valsts amatpersona var interpretēt tiesību normu piemērošanu.

Lai apzinātu, vai tiesiskais regulējums un procedūru apraksti ir pietiekami rīcības brīvības ierobežošanai, attieciniet uz amata pienākumiem šādus jautājumus:

- Vai lēmumi un darbības ir pamatotas ar normatīvajiem aktiem?
- Vai darbības tiek veiktas saskaņā ar strikti aprakstītām procedūrām?
- Vai ir noteikts, kā jārikojas gadījumos, kad tiek pieļautas atkāpes no procedūras vai izņēmumi?
- Kāds ir šajā amatā veicamo darbību un lēmumu caurspīdīgums?

ATBILDĪBA

Institūcijā ir jārada vide un jāvada procesi tā, lai katras valsts amatpersonas darbs būtu **atklāts, dokumentēts, pārskatāms** un jebkurā brīdī **viegli pārbaudāms**. Visbiežāk uz pārkāpumu izdarīšanu uzvedina šādi apstākļi:

- neesoša vai neefektīva kontrole, piemēram, vāja atbildības dalīšana,
- pārāk izteikta decentralizācija, kontrolē neiesaistot augstāko vadību,
- neefektīva augstākās koleģiālās vadības institūcijas veiktā uzraudzība,
- pārāk maznozīmīgas sankcijas par pārkāpumiem, sankciju nepublicošana, kas mazina to preventīvo lomu,
- nepamatota un pārspīlēta slepenība.

GODPRĀTĪBA

Labā ziņa ir tāda, ka ir valsts amatpersonas, kuras pat vislielākā korupcijas riska apstākļos neiesaistīsies koruptīvos darījumos, jo tās ir godprātīgas. Institūciju uzdevums ir rūpēties, lai personāla vadības politika **veicinātu amatpersonu ētisku uzvedību**:

- jābūt skaidriem personāla atlases, amatā paaugstināšanas un novērtēšanas kritērijiem,
- regulāri jāvērtē darbinieku kompetences, t.sk. attieksme pret ētiskajām vērtībām.

KNAB šobrīd gatavo informatīvo materiālu **«Iekšējās kontroles standarti pretkorupcijas organizatorisko pasākumu kontekstā»**. Ja vēlaties to saņemt elektroniski, rakstiet uz e-pastu knagis@knab.gov.lv.

Izmēriet ētiskuma „temperatūru” Jūsu darba vietā. Testa jautājumi 4. lpp. >>>

PUBLISKIE IEPIRKUMI. VĒL DZILĀK KORUPCIJAS AIZDOMU ZONĀ.

IEKŠĒJĀ KONTROLE IEPIRKUMU PROCEDŪRĀS

Ar iekšējās kontroles un pretkorupcijas procedūru mehānismiem institūcijās jānostiprina prakse, ka uz jebkuru publisko iepirkumu organizēšanu ir attiecināmi pamatprincipi - **atklātība, vienlīdzība, brīva konkurence** un pārsūdzības iespējas.

Lai nodrošinātu šo principu ieviešanu, ir nepieciešams **novērtēt korupcijas riskus, to nozīmību un iespējamību**. Jāizvērtē risku samazināšanas un novēršanas iespējas un **jādefinē konkrēti pasākumi**, kas jāievieš un kuru efektivitāte regulāri **jāpārbauda un jānovērtē**.

Jārūpējas, lai **kontroles vide**, kas aptver galvenos organizatoriskos aspektus un nosaka atmosfēru, kurā darbinieki īsteno savas aktivitātes, būtu pozitīva un veicinātu visus kontroles procesus.

Ko var darīt pati iestāde, lai samazinātu korupcijas risku iepirkumos?

☒ Jāievieš **stingri un skaidri principi**, izslēdzot iespēju iepirkuma komisijas loceklim pieņemt lēmumu, kas ietekmē viņa personiskās vai mantiskās intereses. Šos principus jāievēro **procesu dokumentācijā**, paredzot veidu, kā rīkoties, ja konstatēta kāda iepirkuma komisijas locekļa saistība ar kādu no pretendentiem.

☒ Jāievieš **atbildības dalīšanas princips**, kad dažādas amatpersonas:

- lemj par iepirkuma nepieciešamību,
- veic iepirkumu, izvēlas pretendentu,
- uzrauga iepirkuma līguma izpildi.

☒ Jābūt piemērotam **4 acu principam**, lai iepirkumu veikšana nenotiek vienpersoniski un vienas amatpersonas lēmumam nav lielāka nozīme par pārējo komisijas locekļu lēmumiem.

☒ Jāveic amatpersonu **plenākumu vai funkciju rotācija**, lai nepieļautu situāciju, kad izveidojas kāda iepirkumu komisijas locekļa saistība ar kādu no pretendentiem, kurš saņem iestādes pasūtījumus.

☒ Jāveic **uzraudzība**, vai tiek ievērotas procedūras un jāvērtē vai iepirkums ir veikts efektīvi un ekonomiski.

☒ Jānodrošina, ka **izņēmumi** vai **atkāpes** no noteiktajām procedūrām tiek **reģistrētas**, pamatotas un tām ir saņemts augstākstāvošas amatpersonas akcepts.

☒ **Dokumentācija** jākārtota tā, lai tā jebkurā brīdī būtu **pārbaudāma** neatkarīgam kontrolētājam.

☒ Jāizslēdz jebkādu **materiālu labumu pieņemšana** no pretendentiem vai iepirkuma līguma slēdzējiem.

Kādi uzvedības indikatori var brīdināt par koruptīvu rīcību? Meklējiet 4. lpp. >>>

NOVĒROJUMI PAR IEPIRKUMU ĪPATNĪBĀM

Aicinājām uzņēmuma, kas apkopo informāciju un konsultē saistībā ar publiskajiem iepirkumiem, „IUB.LV” pārstāvi **Kārlī Sproģī** dalīties savos novērojumos par valsts un pašvaldību iepirkumiem.

„Galvenie iemesli, kāpēc amatpersonas neievēro iepirkuma likuma principus, ir divi: a) **nejaunprātīgi** – nezināšana un pieredzes trūkums, b) **jaunprātīgi** – korupcija.

Bieži pasūtītājs nespēj aprakstīt pakalpojuma detaļas vai pat iepirkuma būtību. Tipiskā rīcība šādos gadījumos ir uzdot darbu personīgi uzticamam, pazīstamam uzņēmumam. Likuma pārkāpumi dēļ nezināšanas **sašaurina potenciālo piegādātāju loku un paaugstina kopējo cenu līmeni** valsts institūcijām.

Savukārt jaunprātīgie pārkāpēji ar mantkārīgu nolūku parasti ir zinošāki un čaklāki par nezinātājiem. Visbiežāk koruptīvu lēmumu pieņemšanu pieļauj tā saukto **miksti vērtējamo kritēriju** – piegādātāja pieredzes, pieteikuma kvalitātes u.c. iekļaušana nolikumā. Šādu kritēriju izvērtēšanu nevar apstrīdēt, jo nav skaidrs, kas un kā tos izvērtē un kāpēc piešķir vienu vai otru vērtējumu, it sevišķi ņemot vērā komisiju un vērtējumu nepieejamību.

Iepirkumi līdz 10 000 latiem bieži tiek izsludināti ar atpakaļejošu datumu, vai plkst. 18:00 brīvdienā priekšvakarā. **Mazajiem** iepirkumiem pasūtītāji ignorē jebkādas sludināšanas standartus, bieži nav publicēts pieteikšanās termiņš, nemaz nerunājot par publikācijas datumu, kas arī tiek noklusēts.

Mūsu prognozes par tuvāko nākotni – iepirkumu skaits samazināsies, bet summas noteikti pieaugs, tiklīdz tiks paaugstināti nekontrolēto iepirkumu grieši. Mazākās pašvaldībās praktiski visi iepirkumi tiks veikti voluntāri un arī lielākās iestādēs virkne iepirkumu pāries no kontrolētajiem konkursiem uz neregulētajiem iepirkumiem zem 30 000 latu sliekšņa. Tuvojoties vēlēšanām, protams, iepirkumu skaits un apjomi pieaugs.

Korupcijas līmenis dažādās iestādēs ir ļoti atšķirīgs. Zinoši ļaudis stāsta, ir iestādes, kur korupcija ir iekšējo darba procesu neatņemama sastāvdaļa. Tā teikt, daļa sistēmas.” („IUB.LV” ieteikumus publisko iepirkumu jomas sakārtošanai, lasiet **KNAB mājas lapā**).

KO VAR SASNIEGT KONTROLĒJOT?

Vai uzņēmums ietaupa, ja kontrolē darbiniekus un novērš riskus, jautājām SIA „Latvija Statoil” iepirkumu vadītājam Ingai Zoltānei.

„Ja uzņēmums ir **paties** un **caurspīdīgs**” pret visiem iepirkumu pretendentiem, tad šādi rīkojoties, tas iegūst pēc iespējas labāku cenu un noteikumus. Uzskatu, ka bez kontroles noteikti var rasties lielāki zaudējumi, jo netiek izvērtēta tirgus reālā situācija, iespējams, ka tiek krietni pārmaksāts par kādu pakalpojumu vai precī. Ilgtermiņā tās var būt arī milzīgas summas, atkarībā no iepirkuma.

SIA „Latvija Statoil” ir jāriko iepirkuma konkurss, ja **summa no viena piegādātāja gada laikā pārsniedz 15 000 latu**. Attiecīgi ar kontroles palīdzību var pārbaudīt, vai ir rīkots konkurss vai nav. Var arī nerīkot, bet tad ir jābūt ārkārtīgi pamatotam iemeslam un jāiziet virkne apstiprinājumu.

Kontrolei ir jābūt regulārai, nevis šomēnes daru – nākamajā nē. Viss ir jāfiksē, lai tas būtu **dokumentāli pierādāms ikvienam**, ar parakstiem. Tas regulāri psiholoģiski liek pārdomāt, vai esmu rīkojies pareizi.

Mūsu uzņēmumā darbinieka sasniegtais tiek vērtēts, par pamatu ņemot divas lietas - **kas** tiek sasniegts/izdarīts un **kā** sasniegts/izdara. Abiem kritērijiem ir 50% svars. Tātad darbinieka vērtējums ir ļoti atkarīgs no tā, kā esmu to sasniegjis - no uzvedības. Departamentu sapulču dienaskārtībā tiek ietverts jautājums “**Ētikas dilemmas**” un katru reizi tas tiek diskutēts. Tādējādi cilvēks visu laiku ir spiests **godprātīgi domāt par savu rīcību**. Tiek runāts par situācijām savā departamentā un arī par citiem, ja kaut kas ir novērots.”

Kas turpmākajos 5 gados tiks darīts, lai pilnveidotu iekšējo kontroli iestādēs?

Saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2009.-2013. gadam projektu:

- Visām valsts pārvaldes iestādēm un pašvaldībām būs jāaktualizē iestāžu pretkorupcijas plāni.
- Visām valsts institūcijām būs jāinformē KNAB par koruptīvajiem disciplinārpārkāpumiem, kā arī interešu konflikta situācijām.
- Balstoties uz institūciju praksi, KNAB izstrādās vadlīnijas valsts amatpersonām par rīcību gadījumā, ja tiek piedāvāts kukulis.
- KNAB aktualizēs vadlīnijas par iestāžu korupcijas risku identificēšanu, vadību un pretkorupcijas pasākumiem, kā arī izstrādās pretkorupcijas plāna paraugu jeb „standartu”.
- Tiks apzināta un analizēta institūciju prakse iekšējo pretkorupcijas pasākumu organizēšanā, ieviešot korupcijas novēršanas mehānismu novērtēšanu valsts iestādēs un pašvaldībās.
- Tiks izstrādātas vadlīnijas par iekšējiem pretkorupcijas pasākumiem policijā, muitā un robezsardzē.

Šā gada 10. februārī noslēdzās Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas projekta sabiedriskā apspriešana.

Sekojiēt līdzi informācijai [KNAB mājas lapā](#) par programmas spēkā stāšanos.

AMATPERSONA JAUTĀ... KNAB meklē atbildes...

Jautājums: Iestādē izstrādājam instrukciju par dāvanu pieņemšanas kārtību. Vai nav kādi paraugi, lai nav jāizgudro ritenis no jauna?

Atbilde: Ir svarīgi, lai instrukcijas sagatavošanā tiktu analizēta un vērtēta tieši konkrētās iestādes specifika – vai iestādē ir bijuši dāvanu piedāvāšanas gadījumi, vai amatpersonas atpazīst neatļautas dāvanas, piemēram, bezmaksas pakalpojuma piedāvāšanu, ielūgumu uz koncertu, izstādi vai sporta pasākumu, vakariņas restorānā vai citus labumus. Iespējams, ka ir nepieciešams noteikt atšķirīgus ierobežojumus dažāda līmeņa amatpersonām. Institūcijai ir jāizvērtē, vai nav nepieciešams iekļaut ētikas kodeksā normas, kas attiecas uz dāvanu pieņemšanu, piemēram, ka darbinieks atsakās arī no tādu labumu pieņemšanas, kuri nav uzskatāmi par dāvanām likuma izpratnē (ziedi, suvenīri, grāmatas, reprezentācijas priekšmeti), ja to pieņemšana rada vai var radīt iespaidu, ka tādā veidā tiek ietekmēta darba pienākumu veikšana, vai var rasties šaubas par amatpersonas darbības objektivitāti un neitralitāti. Aicinām arī ieskatīties KNAB sagatavotajā bukletā „Dāvanu pieņemšanas ierobežojumi”.

Jautājums: Bija jāsamazina finansējums un vadība izlēma ietaupīt gan uz iekšējā audita, gan kontroles darbiniekiem un pasākumiem. Vai nav kādas likuma normas, kuras nosaka vadītāja atbildību par šādu rīcību?

Atbilde: Iestādes vadītājam ir jāievēro Iekšējā audita likumā noteiktās prasības. Saskaņā ar šī likuma 4. pantu iestādes vadītājs ir atbildīgs par visaptverošas un efektīvas iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu, kā arī par pastāvīgu iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanu un pārraudzību. Saskaņā ar šī likuma 7. panta pirmo daļu iestādes vadītājs atbild par ministra vai Ministru prezidenta noteiktās iekšējā audita sistēmas darbību un iekšējā audita struktūrvienības izveidošanu ministrijā vai iestādē. Iekšējā audita struktūrvienībā ir jābūt ne mazāk kā diviem darbiniekiem. Ja iekšējās kontroles sistēma nedarbojas efektīvi, pastāv risks, ka iestāde nesasnies darbības mērķus un nedarbosies atbilstoši noteiktajai kārtībai un plāniem.

VAI JŪSU DARBA VIETA STIMULĒ RĪKOTIES ĒTISKI ?

SASKAITIET, UZ CIK JAUTĀJUMIEM JŪS VARIET ATBILDĒT APSTIPRINOŠI

- Vai iestādes vadība un augstākā līmeņa amatpersonas ar savu rīcību rāda ētiskas uzvedības un godprātīgas rīcības piemēru?
- Vai iestādē ir darbinieku uzvedības kodekss, kas tiek stiprināts ar apmācībām un vadītāju rosinātu komunikāciju ar padotajiem?
- Vai iestādē ir ieviesti principi, kas nepieļauj nekādu labumu pieņemšanu no personām, attiecībā uz kurām tiek pieņemti lēmumi vai veiktas kādas ar amata pienākumiem saistītas darbības?
- Vai ir pilnīgi skaidrs, ka no vadības puses nebūs ne mazākās iecietības pret jebkura veida krāpnieciskām darbībām jebkurā līmenī?
- Vai ētiskas rīcības prasības ir iekļautas amatpersonu un darbinieku darba snieguma vērtēšanā?
- Vai vadība atbilstoši reaģē, kad saņem informāciju no darbiniekiem par iespējamām ētikas pārkāpumiem?
- Vai ir ieviestas procedūras, lai izskatītu ziņojumus par ētikas problēmām un tās atrisinātu?

0 - 2 apstiprinošas atbildes. Atradiet iespēju pievērst vadības uzmanību ētikas jautājumiem, lai par to nav jādomā pēc tam, kad „kādam atnāks pakaļ”!

3-4 apstiprinošas atbildes. Ir laiks atjaunot ētikas kodeksu un organizēt ētikas semināru institūcijas amatpersonām!

5 - 6 apstiprinošas atbildes. Variet būt lepnī par savu darba vietu! Jūsu rokās ir iespēja gūt sabiedrības uzticēšanos valsts pārvaldei!

7 apstiprinošas atbildes. Jūs laikam nestrādājat Latvijā!

INDIKATORI, KAS VAR NORĀDĪT ARĪ UZ KORUPTĪVU RĪCĪBU

TAS NAV KORUPCIJAS PIERĀDĪJUMS,
BET SIGNĀLS – PĀRBAUDI!

- Amatpersonai ir nepamatoti atšķirīga attieksme pret dažādiem klientiem.
- Amatpersona dod priekšroku izņēmuma iepirkumu procedūrām un kontraktu sadalīšanai.
- Publisko iepirkumu līgumi acīmredzami pārsniedz vidējās tirgus cenas.
- Vēlme slēgt ilgtermiņa iepirkuma līgumus.
- Aizdomīgi bieži tiek pieļautas aprēķinu kļūdas, kas vēlāk tiek labotas.
- Ģimenes locekļu biznesa vai nodarbošanās sfērā, kas saistīta ar amata pienākumiem.
- Ierādākiem neatbilstošs dzīves veids.
- Vēlme veikt pārrunas vai līguma izpildes kontroli ārpus amata pienākumu pildīšanas vietas (objektā).
- Noteikts klientu loks vēlas jautājumus kārtot tikai ar konkrēto amatpersonu.

➤ Uz dod savu **jautājumu** un saņem **atbildi!**

➤ Uzzini par iespēju organizēt iestādē kādu no KNAB **mācību semināriem!**